

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาเชิงวิเคราะห์คำประสมแบบกริยา-นามในภาษาจีนกลาง" นี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาวิเคราะห์คำประสมแบบกริยา-กรรมภาษาจีนในเรื่องลักษณะ ประเภทและโครงสร้างภายใน ของคำกริยาประสมแบบกริยา-นาม ศึกษาลักษณะการขยายคำในคำกริยาประสมแบบกริยา-นาม ประเภทของกรรมที่เติม และความสัมพันธ์ทางด้านความหมายของกรรมที่เติมท้ายคำและหน่วย เสริมแทรกที่ใช้ขยายกลางคำของคำกริยาประสม นอกจากนี้ยังศึกษาเปรียบเทียบคำกริยาประสม ชนิดนี้ในภาษาจีนที่มีลักษณะและความหมายคล้ายกับคำในภาษาไทย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ประเภทของคำประสมแบบกริยา-กรรม

คำประสมแบบ กริยา-กรรม แบ่งประเภทตามหน้าที่ของคำได้ 6 ประเภท คือ คำนาม คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ คำกริยา คำที่มีสองหน้าที่ และคำประเภทอื่นๆ

คำประสมแบบกริยา-กรรมที่เป็นคำนาม ส่วนใหญ่มีความหมายเชิงรูปธรรม แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ คำนามเกี่ยวกับบุคคล คำนามเกี่ยวกับสิ่งของ/เครื่องมือ และคำนามเกี่ยวกับจังหวะ เวลา หรือขั้นตอนของเหตุการณ์ เช่น แสดงช่วงเวลา หรือฤดูกาล

คำประสมแบบกริยา-กรรมที่เป็นคำคุณศัพท์ แบ่งลักษณะได้เป็น 4 ประเภท คือ ชนิดที่เติม คำวิเศษณ์บอกระดับได้ ชนิดที่เติมคำวิเศษณ์บอกระดับไม่ได้ แต่สามารถทำหน้าที่เป็นหน่วยขยาย นาม(定語 dìngyǔ) ภาคแสดง(謂語 wèiyǔ) และหน่วยขยายกริยา(狀語 zhuàngyǔ) ชนิดที่เติม คำวิเศษณ์บอกระดับไม่ได้ แต่มีความหมายเกี่ยวกับสถานภาพหรือสถานการณ์(狀態 zhuàngtài) และชนิดที่เป็นคำแยกสมาน(離合詞 líhécí) ที่สามารถเติมคำวิเศษณ์บอกระดับได้

คำประสมแบบกริยา-กรรมที่เป็นคำวิเศษณ์ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ คำวิเศษณ์ที่แสดง เวลา คำวิเศษณ์ที่แสดงลักษณะและสภาพของจิตใจ และคำวิเศษณ์ที่เป็นคำแยกสมาน(離合詞 líhécí) คำวิเศษณ์แบบกริยากรรมทั้ง 3 ประเภทนี้จะทำหน้าที่ขยายเฉพาะคำกริยา ไม่ขยายคำคุณศัพท์

คำประสมแบบกริยา-กรรมที่เป็นคำกริยา แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ชนิดที่ไม่สามารถเติม กรรม แต่สามารถทำหน้าที่เป็นภาคแสดงได้อย่างอิสระ ชนิดที่ไม่สามารถเติมกรรมและไม่สามารถ ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงได้ นอกจากต้องใช้คู่กับกริยาตัวอื่น มักเป็นคำโบราณ มีบริบทการใช้ที่จำกัด

หน้าที่ของคำอยู่ก้ำกึ่งระหว่างคำกริยาและคำวิเศษณ์ และชนิดที่สามารถเติมกรรมได้ คำกริยาแบบกริยา-กรรมส่วนใหญ่จะเติมกรรมไม่ได้ นอกจากนี้คำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมที่แยกสมานได้ส่วนใหญ่กับคำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมที่แยกสมานไม่ได้บางส่วนไม่สามารถซ้ำคำแบบ ABAB ได้ แต่สามารถซ้ำคำแบบ AAB, A了AB, A—AB และ A不AB ได้

คำประสมแบบกริยา-กรรมที่เป็นคำที่มีสองหน้าที่ คือ คำประสมแบบกริยา-กรรมที่สามารถทำหน้าที่เป็นคำต่างๆได้มากกว่า 1 ชนิด เช่น 保 險 bǎoxiǎn ทำหน้าที่เป็นคำกริยา คำคุณศัพท์ และคำนาม เป็นต้น

คำประสมแบบกริยา-กรรมที่เป็นคำประเภทอื่นๆ ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก ได้แก่ คำสันธาน คำสรรพนาม และคำศัพท์บอกจำนวน

โครงสร้างของหน่วยคำภายใน

คำกริยาประสมแบบกริยา-กรรม สามารถแบ่งตามโครงสร้างของหน่วยคำภายในเป็นหมวดย่อยได้ 3 แบบ คือ แบบ กริยา-นาม, แบบ กริยา-กริยา และแบบ กริยา-คุณศัพท์ ซึ่งโครงสร้างคำกริยาประสมแบบ กริยา-นามมีปริมาณมากกว่าประเภทอื่น นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งตามลักษณะของหน่วยคำที่มาประกอบได้เป็น 4 ประเภท คือ ชนิดที่เป็นหน่วยคำกริยาอิสระ+หน่วยกรรมไม่อิสระ ชนิดที่เป็นหน่วยคำกริยาไม่อิสระ+หน่วยกรรมอิสระ ชนิดที่หน่วยคำกริยาอิสระ+หน่วยกรรมอิสระ และชนิดที่เป็นหน่วยคำกริยาไม่อิสระ+หน่วยกรรมไม่อิสระ

กรรมที่เติมในคำกริยาประสมแบบกริยา-นาม

ประเภทของกรรมที่สามารถเติมในคำกริยาประสมแบบกริยา-นาม ได้แก่ กรรมบ่งชี้สถานที่ กรรมบ่งชี้เป้าหมาย กรรมแสดงจุดประสงค์ สาเหตุ หรือกลุ่มเป้าหมาย กรรมบ่งชี้ความเป็นผู้กระทำ กรรมแสดงสภาพหรือผลที่ได้รับจาก กริยา-นาม กรรมบ่งชี้ผู้รับและผู้ให้ กรรมแสดงความหมายเกี่ยวกับเวลา กรรมแสดงผลลัพธ์หรือผลที่ตามมา และกรรมแสดงการอนุมานเชิงปฏิเสธกับภาคประธาน จากการวิจัยพบว่าการเติมกรรมของคำกริยาประสมแบบกริยา-นามมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ปริมาณของคำกริยาประสมแบบ กริยา-กรรม ที่สามารถเติมกรรมได้มีจำนวนจำกัด และกรรมที่เติมในคำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมส่วนใหญ่เป็นกรรมบ่งชี้สถานที่มากกว่ากรรมบ่งชี้ผู้ถูกกระทำ นอกจากนี้จะเห็นว่าการเติมกรรมของคำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมเป็นการรักษารูปแบบการใช้แบบโบราณ

การขยายคำในคำกริยาประสมแบบกริยา-นาม

การขยายคำของคำกริยาประสมแบบกริยา-นามสามารถทำการขยายได้ 9 รูปแบบ คือ
 โครงสร้างแบบกริยา + 著 zhe + กรรม โครงสร้างแบบกริยา + 了 le/了 guo + กรรม โครงสร้างแบบกริยา+หน่วยเสริมกริยา(พยางค์เดียว)+ 了 le+กรรม โครงสร้างแบบกริยา + 了 le/(了 guo) + หน่วยเสริมกริยา(สองพยางค์) + กรรม โครงสร้างแบบกริยา + หน่วยเสริมกริยา + 了 le + หน่วยขยายนาม(1) + หน่วยขยายนาม(2) + กรรม โครงสร้างแบบกริยา + หน่วยเสริมกริยา + กรรม โครงสร้างกริยา + หน่วยขยายนาม + กรรม โครงสร้างแบบนาม-กริยา และโครงสร้างแบบกริยา + 不 bù/沒 méi + กริยา + กรรม

คำกริยาประสมแบบกริยา-นามในภาษาจีน-ไทย

การศึกษาเปรียบเทียบคำกริยาประสมแบบกริยา-นามในภาษาจีนที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกับคำกริยาประสมแบบกริยา-นามในภาษาไทย โดยพิจารณาตามความสัมพันธ์ด้านความหมายของหน่วยกริยาและหน่วยนามภายในของคำประสมประเภทนี้ได้ผลสรุปว่า คำประสมที่คล้ายกันมีทั้งสิ้น 153 คำจากจำนวนคำที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ 300 คำ โดยแยกประเภทได้ดังนี้ คือ ประเภทที่หน่วยกรรมแสดงผู้รับผลจากการกระทำของหน่วยกริยามี 87 คำ ประเภทที่หน่วยกรรมเป็นเจ้าของอากัปกริยา(主事 zhǔshì) ของหน่วยกริยามี 22 คำ และประเภทที่หน่วยกรรมแสดงสถานที่หรือจุดหมายของหน่วยกริยามี 44 คำ

จากการวิจัยทำให้พบว่า คำกริยาประสมแบบกริยา-นามในภาษาจีนและภาษาไทยมีความคล้ายคลึงกันมาก ประการแรก คือ รูปแบบการเรียงลำดับคำภายในคำประสมแบบกริยา-นามของทั้งสองภาษาต่างขึ้นต้นด้วยหน่วยกริยาแล้วตามด้วยหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมเหมือนกัน ซึ่งเป็นกริยาตามโครงสร้างทางไวยากรณ์แบบกริยา-กรรมในภาษาทั้งสอง

ประการที่สอง คือ ความสัมพันธ์ทางความหมายของหน่วยกรรมที่มีต่อหน่วยกริยาของภาษาไทยก็มีลักษณะและรูปแบบทำนองเดียวกับภาษาจีนกลาง (ดูรายละเอียดที่กล่าวไว้ในข้อ 5.1) เช่น คำว่า "คิดบัญชี" ในภาษาไทยมีคำว่า "บัญชี" เป็นหน่วยกรรมที่รับผลจากการกระทำ (ในฐานะผู้ถูกกระทำ) ของหน่วยกริยา"คิด" เช่นเดียวกับคำว่า 算账 suànzhàng คิดบัญชี ในภาษาจีนกลางที่มีคำว่า 账 zhàng บัญชี เป็นหน่วยกรรมที่รับผลจากการกระทำของหน่วยกริยา 算 suàn คิด หรือคำว่า "แข่งม้า" ในภาษาไทยที่มีหน่วยกรรม "ม้า" เป็นเจ้าของอากัปกริยาของหน่วยกริยา "แข่ง" เช่นเดียวกับคำว่า 赛马 sàimǎ แข่งม้า ในภาษาจีนกลางที่มีคำว่า 马 mǎ ม้า เป็นเจ้าของอากัปกริยาของหน่วยกริยา 赛 sài แข่ง เป็นต้น

ประการที่สาม คือ เมื่อแปลเทียบคำต่อคำแล้วความหมายของคำในทั้งสองภาษาก็เหมือนกันด้วย โดยเฉพาะคำกริยาประสมที่มีหน่วยกรรมเป็นที่อวัยวะของร่างกาย เช่น ตั้งใจ ตายใจ เสียหน้า ออกหน้า ฯลฯ ในภาษาไทย และ 故gùเจตนา ตั้งใจ + 意yìจิตใจ = ตั้งใจ 死sǐตาย + 心xīnใจ = ตายใจ 丢diūเสีย + 脸liǎnหน้า = เสียหน้า 出chūออก + 面miànหน้า = ออกหน้า ฯลฯ ในภาษาจีนกลาง ต่างก็มีความหมายในเชิงอุปมาเหมือนกัน และยังใช้รูปศัพท์และการวางรูปศัพท์ในการแปลความเหมือนกันทุกประการ นอกจากนี้หากพิจารณาถึงการสลับโครงสร้างของหน่วยคำภายใน ก็จะทำให้เห็นว่าคำกริยาประสมแบบกริยา-นามที่เป็นที่อวัยวะของร่างกาย ในทั้งสองภาษาต่างก็ไม่สามารถสลับโครงสร้างเป็น นาม-กริยา ทั้งสิ้น

การที่คำกริยาประสมแบบกริยา-นามในภาษาจีนกลางและภาษาไทยมีความคล้ายคลึงกันดังกล่าว อาจเป็นเพราะอิทธิพลจากลักษณะร่วมจำเพาะของอาณาบริเวณ (areal feature) ที่นักภาษาศาสตร์บางกลุ่มได้จัดแบ่งได้ตามแบบของภาษา (typological classification) ซึ่งแบบของภาษาและลักษณะร่วมที่เด่นของภาษาในภูมิภาคเอเชีย ก็คือ ลักษณะการสร้างคำประสม จึงเป็นไปได้ที่ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์นี้มีส่วนทำให้วัฒนธรรมทางภาษาสามารถถ่ายโอนถึงกัน และทำให้โครงสร้างภายในของการประสมคำในภูมิภาคนี้มีลักษณะใกล้เคียงกันหรือคล้ายคลึงกัน แต่ในทางตรงกันข้าม หากเห็นว่าภาษาจีนและภาษาไทยเป็นภาษาตระกูลเดียวกัน คำกริยาประสมแบบกริยา-นามที่เหมือนกันทั้งในด้านลักษณะการสร้างคำและความหมายนี้ ก็จะเป็นข้อมูลที่อาจจะนำไปเป็นหลักฐานอ้างอิงสำหรับความเห็นดังกล่าวได้บ้าง

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาคำกริยาประสมแบบกริยา-นามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นเพียงการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของคำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมที่ผู้สนใจจำเป็นต้องทราบและเข้าใจก่อน แต่อย่างไรก็ตาม คำกริยาประสมประเภทนี้ยังมีประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาอีกหลายประเด็น เช่น คำกริยาประสมแบบกริยา-นามบางคำที่เดิมไม่สามารถเติมกรรม แต่ต่อมาภายหลังสามารถเติมกรรมได้ โดยอาจเติมคำนามที่แสดงสถานที่ให้เป็นกรรมตามหลังคำกริยาประเภทนี้ ลักษณะดังกล่าวที่เกิดขึ้นนี้อาจเป็นเพราะว่าภาษาจีนกลางปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากธุรกิจหรือที่เรียกว่า xiàndài Hànyǔ de mào yì fēng gé (現代漢語的貿易風格)¹ การศึกษาวิวัฒนาการและความเปลี่ยนแปลง

¹ Xíng Gōngwǎn 刑公碗. ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตระกูลไต-จีน. 14 พฤษภาคม 2542. Nánkāi Dà xué 南開大學 (มหาวิทยาลัยหนานไค). สัมภาษณ์.

ที่เกิดขึ้นกับคำกริยาประสมเหล่านี้ สามารถศึกษาโดยเก็บข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

นอกจากนี้คำกริยาประสมแบบ กริยา-นาม บางคำ สามารถศึกษาลึกลงไปถึงประวัติความเป็นมาของคำศัพท์นั้นได้ เช่น 出恭 chūgōng ไปปลดทุกข์ ไปด้วย (อุจจาระ) ศาสตราจารย์ Xing อธิบายศัพท์คำว่า 出恭 chūgōng ให้ฟังว่า เป็นคำสุภาพใช้แทนคำแสดง (諛語 huì yǔ) เพื่อขออนุญาตออกไปทำสิ่งที่ไม่น่าเลื่อมใส ในสมัยก่อนนักศึกษาที่เข้าสอบชิงตำแหน่งระดับเคอจิว (科舉 kējǔ) หากต้องการไปห้องน้ำก็ต้องได้รับแผ่นป้ายหนึ่งแผ่นที่มีข้อความเขียนไว้ว่า 出恭入敬 chūgōng rùjìng ซึ่งต่อมาคำสุภาพที่ใช้ในการไปด้วยอุจจาระได้ย่อลงเหลือตัวอักษรเพียงสองตัว คือ 出恭 chūgōng คำกริยาประสมแบบกริยา-นามประเภทนี้จึงเป็นเรื่องที่น่าทำการศึกษาได้อีกเรื่องหนึ่ง

การศึกษาเปรียบเทียบคำกริยาประสมแบบกริยา-นามในภาษาจีนและภาษาไทย ถือว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจและลึกซึ้งมาก หากจะทำการเปรียบเทียบอย่างจริงจังผู้สนใจจำเป็นต้องมีความรู้อย่างละเอียดในเรื่องคำกริยาประสมแบบกริยา-นาม และมีความเข้าใจด้านภาษาศาสตร์ของภาษาทั้งสองอย่างดีเยี่ยม ในระหว่างการศึกษเปรียบเทียบคำกริยาประสมแบบกริยา-นามในภาษาจีนและภาษาไทย ผู้วิจัยได้ข้อสังเกตที่น่าสนใจประเด็นหนึ่งว่า คำกริยาประสมที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมาย (ตามแนวทางที่ได้จำแนกไว้ตามข้อ 5.1) นั้น ยังสามารถนำมาศึกษาเปรียบเทียบในลักษณะอื่นได้ เช่น ศึกษาลักษณะร่วมด้านความหมายที่เกิดขึ้นของคำกริยาประสมแบบกริยา-นามในภาษาจีนและภาษาไทย โดยคำกริยาประสมในภาษาจีนกลางบางประเภทเมื่อแปลความเป็นภาษาไทยแล้ว จะมีความหมายตามคำมูลและตรงตามโครงสร้างของหน่วยคำภายในทั้งสอง เช่น คำว่า 除名 chúmíng ลบ + ชื่อ → ลบชื่อ เป็นต้น แต่ในบางกรณีคำกริยาประสมเหล่านี้เมื่อแปลความเป็นภาษาไทยแล้ว ความหมายของหน่วยกรรมที่ปรากฏโดยส่วนใหญ่จะไม่ใช่ความหมายตามรูปศัพท์เดิม แต่เป็นความหมายที่ใกล้เคียงกับคำเดิมหรือมีความหมายในเชิงอุปมา เช่น 拆台 chāitái รื้อถอน + แทน เวที → แซงหน้าเก้าอี้ โคนล้ม เป็นต้น หรือในบางกรณีคำกริยาประสมเหล่านี้เมื่อแปลความเป็นภาษาไทยแล้วความหมายของคำจะเน้นหนักอยู่ที่หน่วยคำใดหน่วยคำหนึ่ง (หน่วยกริยาหรือหน่วยกรรม) ซึ่งส่วนใหญ่ความหมายจะเน้นอยู่ที่หน่วยกริยา เช่น 勞駕 láojià รบกวน + คำแสดงความเคารพต่อบุคคลอื่น → ขอรบกวนหน่อย เป็นต้น ประเด็นต่างๆ ดังกล่าวเป็นประเด็นที่ควรจะนำมาศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับคำประสมแบบกริยา-กรรมต่อไป